

впровадження у зміст фахової підготовки майбутніх маркетологів авторських методичних рекомендацій до проведення практичних занять з дисципліни «Інформаційні системи в ритейлі». На третьому етапі здійснено кількісний і якісний аналіз результатів педагогічного експерименту.

Висновки. 1. Впровадження технології навчання майбутніх маркетологів з використанням інформаційної системи сприяло удосконаленню фахової підготовки майбутніх маркетологів, мотивувало їх до здійснення ефективного управління маркетинговою діяльністю підприємства. 2. Проведене дослідження не вичерпує всіх питань удосконалення фахової підготовки майбутніх маркетологів. Результати дослідження можуть бути використані у системі вищої освіти для удосконалення фахової підготовки студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Категорійний менеджмент у роздрібній торгівлі» другого (магістерського) рівня вищої освіти та при розробці змісту навчальних курсів економічного напрямку у вищій освіті.

Список використаних джерел

1. Л. М. Іваненко, О. Ю. Боєнко, Розробка моделі професійної підготовки фахівців-маркетологів на основі компетентнісного підходу. БізнесІнформ, №5, с. 492-502, 2020. DOI: 10.13140/RG.2.2.20433.56166.
2. Walker, Y. Tsarenko, P. Wagstaff, I. H. Powell, The Development of Competent Marketing Professionals, Journal of Marketing Education 31(3), 2009, pp. 253-263 DOI:10.1177/0273475309345197
3. R. B. Galeeva, Marketing Specialists' Professional Activities Model As A Foundation For Training Content Design, Procedia-Social and Behavioral Sciences, vol.191, pp. 1528-1537, 2015. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.04.708>
4. R. R. Harmon, Marketing information system, Portland State University: Encyclopedia of Information Systems, vol. 3, pp. 35-41, 2003. doi.org/10.1016/B0-12-227240-4/00110-6.
5. Y. K. Dwivedi, E. Ismagilova, D. L. Hughes, J. Carlson, R. Filieri, J. Jacobson, Setting the future of digital and social media marketing research: Perspectives and research propositions, International Journal of Information Management, 59, 2021, <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102168>

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Доренський О. П.

Центральноукраїнський національний технічний університет, Кропивницький, Україна

Анотація. Невід'ємним фактором ефективності освітнього процесу (навчання, наукової діяльності) в ЗВО є дотримання правил академічної доброчесності, визначених законом і етичними нормами академічної спільноти. Зокрема, в українській формальній освіті майже всі стандарти вищої освіти встановлюють обов'язок забезпечення відсутності у кваліфікаційних роботах таких порушень академічної доброчесності, як академічний плагіат, фальсифікація, фабрикація. Тож, згідно з вимогами Критеріїв якості вищої освіти, українські ЗВО використовують відповідні засоби протидії порушенням академічної доброчесності: «Unicheck», «Plag», «StrikePlagiarism», «Viper», «AntiPlagiarism.NET», «Advego Plagiatus», «Turnitin», «Grammarly Plagiarism Checker», «Copyscape». Це дослідження присвячене оцінюванню достатності їх функціональної спроможності у контексті виконання вимог стандартів вищої освіти.

Ключові слова: технологічні рішення, академічна доброчесність, плагіат, фабрикація, фальсифікація.

ANALYTICAL ASSESSMENT OF THE FUNCTIONAL CAPACITY OF TECHNOLOGICAL SOLUTIONS FOR PREVENTING ACADEMIC INTEGRITY VIOLATIONS

Dorenskyi O.

Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

Abstract. Abstract. An integral factor in the effectiveness of the educational process (i.e. learning, scientific activity) in institutions of higher education is a compliance with the academic integrity rules, established by law and ethical standards of the academic community. In particular, in Ukrainian formal education almost all higher education standards establish the obligation to ensure that qualifying paperworks don't have any signs of academic integrity violations, such as academic plagiarism, falsification, and fabrication. Therefore, in accordance with the Quality Criteria of Higher Education requirements, Ukrainian higher education institutions implement appropriate tools in order to eliminate academic integrity violations: Unicheck, Plag, StrikePlagiarism, Viper, AntiPlagiarism.NET, Advego Plagiatus, Turnitin, Grammarly Plagiarism Checker, Copyscape. The goal of this research is to assess whether functional capacity of these tools is sufficient for fulfilling the requirements of higher education standards.

Keywords: technological solution, academic integrity, plagiarism, fabrication, falsification.

Вступ. Якість освітнього процесу прямо співвідноситься з рівнем життя і добробуту людини, розвитку суспільства, економічної потужності держави [1]. Водночас, ключовим фактором і невід'ємною складовою якості формальної освіти є академічна доброчесність, а вимоги до якості освітнього процесу визначають стандарти вищої освіти. Водночас, [2] встановлює обов'язок виконання всіма учасниками освітнього процесу правил академічної доброчесності, а підкритерій 5.4 Критеріїв якості [3] – використання ЗВО відповідних технологічних рішень як інструментів протидії порушенням академічної доброчесності.

Мета роботи – є оцінювання функціональної спроможності технологічних рішень - засобів виявлення порушень академічної доброчесності у контексті вимог стандартів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Аналіз стандартів вищої освіти [4] показав, що, серед іншого, встановлена вимога забезпечення відсутності у кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Отже, внутрішні системи забезпечення якості освіти (ВСЯО) ЗВО повинні бути спроможні забезпечити виявлення цих порушень академічної доброчесності, передбачених, зокрема, і Законом [2]. При цьому відповідно до вимог [3], слід також застосовувати технологічні рішення - засоби виявлення порушень академічної доброчесності.

За результатами аналізу запроваджених в українських ЗВО правил і процедур виявлення порушень академічної доброчесності (зазвичай, це – локальні нормативні документи на кшталт Положення про перевірку наукових, навчально-методичних та кваліфікаційних робіт) та досліджень [5, 6] використовуються, як правило, «Unicheck», «Plag», «StrikePlagiarism», «Viper», «AntiPlagiarism.NET», «Advego Plagiatus», «Turnitin», «Plagiarism Checker», «Copyscape». Водночас, як показує практика, найчастіше відсутність академпорушень «встановлюється» на підставі звіту про аналіз е-документу, який формує програмний засіб (наприклад, згідно з пунктами 2.2, 2.4–2.5 Положення [7], умовою «відсутності» академічного плагіату є «встановлення факту відсутності текстових та інших запозичень» і «коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень»). Отже, що частина ВСЯО українських ЗВО контроль відсутності плагіату, фальсифікації й фабрикації «покладає» на означені технологічні рішення – програмні системи. За таких обставин є очевидною необхідність забезпечення ними функцій виявлення (розпізнавання) академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, дефініції яких сформульовані ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту».

У дослідженні [5] представлені результати аналізу функцій поширених в Україні систем перевірки е-документів. Відповідно, виявлення текстових збігів, оцінювання

подібності (унікальності, оригінальності) тексту забезпечують всі розглянуті програмні засоби, онлайн-сервіси. Проте, в процесі аналізу е-документів жоден з них не розпізнає зміст тексту, графічні об'єкти (цифрові зображення); тобто виявлення академічного плагіату у контексті закону [2] не забезпечується, адже унікальність тексту не є ознакою відсутності порушення академічної доброчесності [2]. Наприклад, унікальний текст може містити (частково або повністю) наукові (творчі) результати, отримані іншими особами, а цифрове зображення – бути відтворенням об'єктів авторського права. Крім того, розпізнавання фабрикації та фальсифікації означені технологічні рішення не забезпечують («StrikePlagiarism» – частково).

Висновки. Отже, з результатів дослідження випливає, що існуючі на сьогодні технологічні рішення не є самодостатніми для забезпечення контролю і/або перевірки е-документів - праць здобувачів освіти на відсутність у них таких порушень академічної доброчесності, як академічний плагіат, фальсифікація, фабрикація. Тож, їх впровадження в освітній процес не є достатнім заходом для виконання вимог стандартів вищої освіти щодо академічної доброчесності; це – цифрова трансформація тільки одного з багатьох напрямів діяльності щодо протидії порушенням законодавства про освіту, авторське право та суміжні права, тобто забезпечення якості освіти.

Список використаних джерел

1. Доренський О.П. Методологічний аспект становлення академічної доброчесності як елемента культури українського суспільства. Академічна доброчесність : виклики сучасності. 2020. С. 35-38. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/e2c566ed-e66d-434a-85fe-8582862ab97b> (дата звернення: 09.04.2024).
2. Про освіту : Закон України від 5 вер. 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 09.04.2024).
3. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : затв. наказом М-ва освіти і науки України від 11 лип. 2019 р. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text> (дата звернення: 09.04.2024).
4. Затверджені стандарти вищої освіти. Міністерство освіти і науки України : вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti> (дата звернення: 09.04.2024).
5. Доренський О.П., Горбенко К.О., Пеніна А.О., Чабан С.О. Результати дослідження технологічних рішень протидії порушенням академічної доброчесності. Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 кві. 2024 р. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2024. 2 с. (Препринт Київ. нац. ун-т культури і мистецтв).
6. Вергун А., Наконечний А., Ягело С., Олексюк О., Вергун О. Антиплагіатні заходи та експертиза з позицій наукової комунікації та імплементації принципів академічної доброчесності. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журн. № 3 (107). С. 98–111.
7. Положення про запобігання академічному плагіату та порядок його виявлення у навчальних, наукових, кваліфікаційних та науково-методичних роботах : затв. наказом ВНТУ від 03.04.2020 № 95. URL: <https://vntu.edu.ua/uploads/2020/plag.pdf> (дата звернення: 09.04.2024).

КОНЦЕПЦІЯ МЕТОДИКИ ОЦІНЮВАННЯ (САМООЦІНЮВАННЯ) ГОТОВНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ДО ВИКОРИСТАННЯ ШІ

Драч І.І., Петрос О.М., Бородієнко О.В., Регейло І.Ю., Слободянюк О.М.

Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, Київ, Україна

Анотація. Штучний інтелект (ШІ) набуває все більшої популярності та практичного впровадження в сучасному світі. Актуальним у цьому контексті постає завдання безпечного та результативного використання ШІ в діяльності університетів на основі врахування його переваг і потенційних ризиків, а також ретельного аналізу його впливу. Метою дослідження є теоретико-методологічне обґрунтування та розробка концепції методики для оцінювання (самооцінювання) рівня готовності університетів до використання ШІ. Об'єктом дослідження є система